

Handläggare
Joel Salander
Telefon: 08-50825107**Till**
Kommunstyrelsen

Remiss av Promemorian Ett permanent snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2026/838

Förvaltningens beslut

1. Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av remissen

Socialnämnden har mottagit en extern remiss via kommunstyrelsen. Remissen av promemorian *Ett permanent snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare* innehåller förslag om att permanent införa ett snabbförfarande för unga lagöverträdare.

Sedan 2019 har det bedrivits försöksverksamhet i delar av Sverige, främst i Stockholmsområdet, i syfte att effektivisera och göra brottmålsprocessen för personer under 18 år mer skyndsam. Processen benämns ”snabbspåret” och utgår från att vissa mindre komplicerade typer av ungdomsbrott prioriteras och handläggs genom ett samordnat arbetssätt mellan polis, åklagare, domstolar och andra berörda aktörer. En utgångspunkt är att en snabb och tydlig reaktion från samhället kan bidra till att förebygga återfall i brott och skapa bättre förutsättningar för tidiga och samordnade insatser.

Remissen avser ett lagförslag som permanentar snabbförfarandet och riktar sig främst till polis, åklagare, Kriminalvården och domstolar. Även andra samverkansaktörer, såsom socialtjänsten, kan påverkas av förslaget.

Beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling.

Förvaltningens synpunkter

Sammanfattning av synpunkter

Förvaltningen tillstyrker förslaget om att permanenta snabbförfarandet i brottmål för unga lagöverträdare.

Ambitionen att skapa en snabbare och mer samordnad reaktion från samhället när unga begår brott ser socialförvaltningen positivt på. En snabb och tydlig reaktion anses kunna bidra till en tydligare koppling mellan handling och konsekvens för den unge samt skapa bättre förutsättningar för tidiga och förebyggande insatser.

Förvaltningen vill samtidigt framhålla vikten av att socialtjänstens uppdrag och förutsättningar beaktas i det fortsatta arbetet och att barnets bästa, delaktighet och rättssäkerhet säkerställs i reformen.

Förvaltningen anser även att det bör övervägas om fler brottstyper kan omfattas av snabbförfarandet. Vissa ungdomsbrott, exempelvis olaga hot, kan innebära stora konsekvenser för den som utsätts och en snabb hantering kan vara betydelsefull både ur ett brottsförebyggande perspektiv och för den enskilde.

Ställningstaganden

4. Snabbförfarandet i brottmål för unga lagöverträdare ska införas permanent

Socialförvaltningen tillstyrker förslaget om att snabbförfarandet i brottmål för unga lagöverträdare ska införas permanent.

Socialförvaltningen delar bedömningen att en snabb och tydlig reaktion från vuxenvärlden och samhället vid brott som begås av unga är eftersträvänsvärt. Utvecklingspsykologisk forskning visar att ungdomars förmåga till impulskontroll och långsiktig konsekvensbedömning fortfarande utvecklas under tonåren. En snabb och tydlig samhällelig reaktion kan därför skapa bättre förutsättningar för att den unge ska förstå sambandet mellan handling och konsekvens. Att tiden mellan brott och lagföring minskar är positivt både ur ett rättssäkerhets- och brottsförebyggande perspektiv. Det är förvaltningens bedömning att ett snabbare förfarande kan skapa bättre brottsförebyggande förutsättningar genom att samhällets reaktion kopplas samman med den unges agerande och att behov av stödjande eller förebyggande insatser kan identifieras och erbjudas i ett tidigt skede.

En snabb reaktion behöver dock ses som en del av ett sammanhållet arbete där konsekvenser, ansvarstagande och stödinsatser kombineras. Detta är viktigt för att processen blir begriplig för den unge och dennes familj.

En skillnad mellan socialtjänstens uppdrag och rättsväsendets är socialtjänstens fokus på individuella bedömningar av barnets eller den unges situation och behov. Ett snabbare förfarande behöver därför genomföras på ett sätt som säkerställer barnets bästa och delaktighet samt rättssäkerheten i socialtjänstens bedömningar. Ur socialtjänstens perspektiv är det viktigt att ett skyndsamt förfarande

inte sker på bekostnad av barnets bästa eller möjligheten att genomföra välgrundade individuella bedömningar.

Socialförvaltningen vill även lyfta frågan om vilka brottstyper som ska omfattas av snabbförfarandet. Förvaltningen anser att det bör övervägas om ytterligare brottstyper kan inkluderas, där en snabb och tydlig reaktion från samhället kan vara angelägen.

Exempelvis kan olaga hot få stora konsekvenser för den som utsätts, särskilt när brotten sker mellan unga och i miljöer där den utsatte vistas dagligen. En snabbare hantering kan bidra till att tydliggöra konsekvenserna av den unges agerande och skapa bättre förutsättningar för tidiga stöd- och förebyggande insatser för såväl den misstänkte unge som den brottsutsatta.

5. Den myndighetsgemensamma samverkan ska fortsätta

Förvaltningen tillstyrker att den myndighetsgemensamma samverkan fortsätter.

Socialförvaltningen håller med om att en fungerande samverkan mellan polis, åklagare, domstol och socialtjänst är en viktig förutsättning för att snabbförfarandet ska kunna genomföras på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Samtidigt är tydliga roller och ansvar mellan berörda aktörer av yttersta vikt i denna typ av samverkan. Socialtjänstens medverkan behöver utgå från socialtjänstens uppdrag att bedöma barnets behov av stöd och skydd, även när handläggningen sker inom kortare tidsramar. Det är viktigt att lagen inte utformas på ett sådant sätt att det kan äventyra välgrundade bedömningar kring barnets bästa.

7. Konsekvenser

Socialförvaltningen vill framhålla att konsekvenserna för socialtjänstens verksamhet behöver beaktas vid införandet av ett permanent snabbförfarande.

En farhåga är att kortare tidsramar kan innebära att andra angelägna delar av socialtjänstens arbete med barn och unga påverkas. Även om det inte bedöms som troligt kan förslaget innebära ökade krav på socialtjänstens tillgänglighet, samverkan och möjlighet att genomföra bedömningar inom kortare tidsramar. Det är viktigt att socialtjänsten ges förutsättningar att även fortsättningsvis genomföra rättssäkra bedömningar med god kvalitet.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Promemorian Ett permanent snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2026-08-25
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2026-08-25